

dr hab. Estera Piwoni-Krzeszowska, prof. UEW
Katedra Zarządzania i Przedsiębiorczości
Wydział Zarządzania
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław, 03.10.2024 r.

Recenzja
osiągnięć naukowych
Pani dr Moniki Stelmaszczyk w postępowaniu o nadanie
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości,
prowadzonym przez Wydział Prawa i Nauk Społecznych
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

1. Podstawy formalno-prawne sporządzenia recenzji

Podstawę prawną sporządzenia recenzji stanowi pismo Pana prof. dr hab. Jarosława Karpacza Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, z dnia 18.07.2024 r., informujące o powołaniu mnie na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości dr Moniki Stelmaszczyk.

Postępowanie habilitacyjne prowadzone jest w trybie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.). Podstawę prawną przygotowanej przeze mnie recenzji stanowi artykuł 221 ust. 8 ww. Ustawy oraz artykuł 219 ust. 1 pkt. 2a i 3 ww. Ustawy, który określa wymóg posiadania osiągnięć naukowych lub artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny oraz wykazanie się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

Stwierdzam, że dokumentację wraz z pismem Pana Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach odebrałam 09.08.2024r. i jest ona kompletna oraz wystarczająca do sporządzenia recenzji, a obejmuje:

- a) wniosek z dnia 13 maja 2024 r. o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości,
- b) dane wnioskodawcy,
- c) kopię dokumentu stwierdzającego posiadanie stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu: historii myśli organizatorskiej,
- d) autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych,
- e) wykaz osiągnięć naukowych,
- f) monografię autorstwa Pani dr Moniki Stelmaszczyk zatytułowaną „*Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich*”, opublikowaną w 2024 r. nakładem Polskiego Wydawnictwa Ekonomicznego [289 stron], wskazaną przez dr Monikę Stelmaszczyk jako osiągnięcie naukowe wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.)

- g) kserokopie publikacji powstałych w wyniku prowadzenia badań w więcej niż jednej jednostce naukowej,
- h) kserokopie dokumentów potwierdzających odbycie staży naukowych,
- i) oświadczenia wskazujące na merytoryczny wkład w powstanie publikacji będących efektem współpracy z więcej niż jedną jednostką naukową,
- j) kserokopie wybranych publikacji naukowych.

Jednocześnie oświadczam, że nie jestem współautorką żadnej z publikacji, ani recenzentem w procesach wydawniczych publikacji przedłożonych mi do recenzji. Dostarczona dokumentacja jest kompletna i dobrze przygotowana.

2. Podstawowe informacje o przebiegu pracy badawczo-dydaktycznej Pani dr Moniki Stelmaszczyk

Pani dr Monika Stelmaszczyk w 2000 r. uzyskała tytuł zawodowy magistra na kierunku *Zarządzanie i Marketing*, na Wydziale Zarządzania i Administracji Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach.

W 2006 r. na podstawie przedstawionej dysertacji doktorskiej pt. *„Praktyka i myśl organizatorska na ziemiach polskich w średniowieczu”*, przygotowanej pod opieką naukową Pana dr hab. Zbigniewa Gazdy, prof. US i obronionej na Wydziale Gospodarki Narodowej Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu: historii myśli organizatorskiej.

Od 2006 r. jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

3. Ocena monografii pt. „Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich” wskazanej przez dr Monikę Stelmaszczyk jako osiągnięcie naukowe wynikające z art. 219 ust. 1 pkt 2a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.)

Pani dr Monika Stelmaszczyk jako osiągnięcie naukowe, zgodne z art. 219 ust. 1 pkt 2a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), wskazała dzieło opublikowane w postaci monografii, zatytułowane *„Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich”*, opublikowane w 2024 r. nakładem Polskiego Wydawnictwa Ekonomicznego [289 stron]. Recenzentami wydawniczymi monografii byli prof. dr hab. Patrycja Klimas oraz prof. dr hab. Agnieszka Sopińska.

a) Ocena doboru problematyki monografii z perspektywy rozwoju nauk o zarządzaniu i jakości

Podjęty przez Panią dr Monikę Stelmaszczyk temat zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich w kontekście cyfryzacji uważam za cenny poznawczo i wart eksploracji empirycznej.

Gromadzenie i implementacja odpowiedniej wiedzy od zawsze determinuje prowadzenie działalności biznesowej. Jednak od końca ubiegłego wieku zdolność absorpcyjna wiedzy staje się coraz ważniejsza w biznesie, a podyktowane jest to nasilającą się złożonością i zmiennością warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Te podmioty, które mają zdolność do

pozyskiwania i wykorzystywania aktualnej wiedzy są w stanie szybciej zidentyfikować potrzebę zmian i je wdrożyć, co stanowi podstawę budowania przewagi konkurencyjnej. Istotność zdolności absorpcyjnej wiedzy potęgowana jest obecnie postępującą cyfryzacją. Przedsiębiorstwa, które nie sprostają jej wymaganiom nie nadążą za rozwijającymi się rynkami, ponieważ wykorzystanie technologii cyfrowych przyspiesza proces nabywania, przekształcania i wykorzystywania wiedzy. Owo przyspieszenie jest szczególnie ważne w świecie BANI, w którym wygrywają te podmioty gospodarcze, które w tych kruchych, niespokojnych, niezrozumiałych i nieliniarnych warunkach mają zdolności organizacyjne do podejmowania działań nie tylko adaptacyjnych, ale też antycypacyjnych. Fundamentem zaś podejmowania tych działań jest posiadanie i zdolność wykorzystania danych cyfrowych.

Jednak gospodarka cyfrowa, przynajmniej na razie, nie jest w stanie funkcjonować bez udziału człowieka. Wśród osób pracujących na rzecz przedsiębiorstwa szczególnie ważna jest kadra menedżerska. Toteż za właściwe wydaje się przyjęcie, że zdolności kadry menedżerskiej w zakresie tworzenia wiedzy organizacyjnej stanowią mikrofundamenty zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa. We współczesnych warunkach funkcjonowania pośród tych mikrofundamentów szczególnie ważne wydają się być dynamiczne zdolności menedżerskie.

Moim zdaniem Pani dr Monika Stelmaszczyk, w oparciu o poczynione studia literatury, słusznie wnioskowała, że dotychczas opracowane modele zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstw nie odzwierciedlają w stopniu satysfakcjonującym problematyki wykorzystania technologii cyfrowej w odniesieniu do absorpcji wiedzy zewnętrznej. Poza tym, głębszej eksploracji naukowej wymaga koncepcja dynamicznych zdolności menedżerskich w aspekcie zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa, a to wymaga podjęcia dyskursu naukowego zarówno w oparciu o dotychczasowy dorobek publikacyjny, jak i rozpoznanie empiryczne. To ostatnie zadanie wymaga jednakże przeprowadzenia operacjonalizacji zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej, co nie zostało do tej pory uczynione.

Zatem uważam, że dr Monika Stelmaszczyk poprawnie zidentyfikowała istniejące w naukach o zarządzaniu i jakości luki poznawcze i słusznie podjęła się ich wypełnienia w wymiarach teoretycznym, metodycznym i empirycznym.

Konkludując, w mojej opinii dobór tematu monografii jest trafny, co potwierdza znajomość Pani dr Moniki Stelmaszczyk problematyki zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa oraz dynamicznych zdolności menedżerskich. Właściwie zdefiniowany problem badawczy dowodzi zaś, że Habilitantka cechuje się dojrzałością naukową.

b) Ocena sformułowania tytułu monografii

Dokonując oceny poprawności sformułowania tytułu monografii „*Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich*” autorstwa dr Moniki Stelmaszczyk stwierdzam, że został on poprawnie sformułowany, gdyż jest on spójny ze strukturą monografii i odzwierciedla treści w niej podejmowane.

c) Ocena sformułowania celów monografii

Pani dr Monika Stelmaszczyk za główny cel monografii postawiła „opracowanie definicji i modelu zdolności absorpcyjnej wiedzy wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej oraz określenie zależności pomiędzy nią a dynamicznymi zdolnościami menedżerskimi” [s. 10].

W oparciu o ww. cel główny monografii wyróżniła cele szczegółowe w trzech następujących płaszczyznach:

- cele teoriopoznawcze:
 - 1) Opracowanie teoretycznego ujęcia zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 2) Rozwinięcie koncepcji mikrofundamentów zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa o dynamiczne zdolności menedżerskie.
 - 3) Określenie podstaw konceptualnych wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
- cele metodyczne:
 - 1) Operacjonalizacja pojęć opisujących zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 2) Opracowanie i walidacja narzędzia pomiaru zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 3) Weryfikacja i adaptacja narzędzia pomiaru dynamicznych zdolności menedżerskich.
 - 4) Opracowanie modeli pomiarowych zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikających z rozwoju technologii cyfrowych oraz dynamicznych zdolności menedżerskich.
- cele empiryczne:
 - 1) Empiryczna weryfikacja wpływu menedżerskiego kapitału społecznego na zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 2) Empiryczna weryfikacja wpływu menedżerskiego kapitału ludzkiego na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 3) Empiryczna weryfikacja wpływu menedżerskich zdolności poznawczych na zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 4) Empiryczna weryfikacja mediacyjnej roli menedżerskich zdolności poznawczych w odniesieniu do wpływu menedżerskiego kapitału społecznego na zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.
 - 5) Empiryczna weryfikacja efektu mediacyjnego moderowanego przez menedżerski kapitał ludzki.
- cel użytkowy (aplikacyjny):
 - 1) opracowanie rekomendacji dla najwyższej kadry kierowniczej w zakresie kształtowania zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych.

W mojej opinii zarówno cel główny monografii, jak i cele szczegółowe zostały sformułowane prawidłowo i korespondują ze zidentyfikowanymi lukami badawczymi oraz podejmowaną w monografii problematyką, jak również mają swoje odzwierciedlenie w przebiegu postępowania badawczego. Uważam także, że wszystkie cele zdefiniowane w pracy zostały osiągnięte.

d) Ocena sformułowania hipotez i pytań badawczych

We wstępie monografii [s.15] sformułowano pięć hipotez badawczych:

H1: Menedżerski kapitał społeczny pozytywnie wpływa na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

H2: Menedżerski kapitał ludzki pozytywnie wpływa na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

H3: Menedżerskie zdolności poznawcze pozytywnie wpływają na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

H4: Menedżerskie zdolności poznawcze są mediatorem zależności pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

H5: Menedżerski kapitał ludzki moderuje efekt mediacyjny menedżerskich zdolności poznawczych.

Hipotezy te zostały uzupełnione hipotezami szczegółowymi (rozdz. 3.1.; s. 104-105).

Wnikliwe studia literatury i jej analiza krytyczna pozwoliły na dedukcyjne wyprowadzenie hipotez badawczych. Są one jasno sformułowane, gdyż po pierwsze zawierają ściśle w pracy określone definicje pojęciowe zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych (s. 52) oraz menedżerskiego kapitału społecznego, ludzkiego i menedżerskich zdolności poznawczych jako komponentów dynamicznych zdolności menedżerskich (rozdz. 2.3.). Wnikliwa analiza literatury pozwoliła też na zidentyfikowanie hipotez H4 i H5, a więc zwrócenie uwagi na potrzebę zbadania, czy menedżerskie zdolności poznawcze są mediatorem zależności pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych (H4) oraz czy menedżerski kapitał ludzki moderuje efekt mediacyjny menedżerskich zdolności poznawczych (H5). Tym samym w hipotezach uwzględniono nie tylko zmienne zależną (zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych) i niezależną (dynamiczne zdolności menedżerskie), ale też zmienne moderujące i mediujące. Postawione hipotezy badawcze stały się podstawą zbudowania koncepcyjnego modelu badawczego wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych (s. 104). Po drugie, dokładnie opisano operacjonalizację zmiennych w modelu badawczym (rozdz. 3.4.). Zatem, zarówno definicje pojęciowe, jak i operacyjne zostały precyzyjnie i wyczerpująco omówione.

Poza tym, hipotezy badawcze sformułowano konkretnie, ponieważ określono oczekiwany związek pomiędzy zmiennymi, a mianowicie pozytywny wpływ komponentów dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

Określone w pracy hipotezy uwzględniają różne poziomy badań i analizy a mianowicie zarówno poziom organizacyjny – w postaci zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych – jak i poziom mikro – dynamiczne zdolności menedżerskie.

Uważam, że hipotezy zostały właściwie sformułowane. Jediną moją wątpliwość budzi brak głównej hipotezy, która komasowałaby postawione w monografii hipotezy badawcze odzwierciedlające rozbięcie dynamicznych zdolności menedżerskich na komponenty w postaci menedżerskiego kapitału społecznego, ludzkiego i menedżerskich zdolności poznawczych. Zabieg taki byłby kompatybilny ze zdefiniowanym problemem badawczym dotyczącym znalezienia zależności występujących pomiędzy zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa a dynamicznymi zdolnościami menedżerskimi (s. 10).

e) Ocena struktury i układu monografii

Monografia autorstwa Pni dr Moniki Stelmaszczyk pt. „*Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich*”, składa się z 5

rozdziałów, poprzedzonych wstępem i podsumowanych w zakończeniu. Tekst podstawowy liczy 221 stron. Na pozostałych 68 stronach znajduje się bibliografia, spis tabel, spis rysunków, załączniki.

Rozdziały 1 - 2 mają charakter teoretyczny, rozdział 3 stanowi część metodyczną, zaś 4 i 5 dotyczą warstwy empirycznej pracy. W tym kontekście układ jest standardowy i logiczny. Struktura pracy jest uporządkowana oraz spójna z tytułem i celami monografii. Pierwszy cel poznawczy w wymiarze teoretycznym został zrealizowany w rozdziale 1. W podrozdziałach 2.1.-2.3. podjęto udaną próbę osiągnięcia drugiego celu teoriopoznawczego. W podrozdziale 2.4. osiągnięto trzeci cel teoriopoznawczy. Podrozdział 3.4. dedykowano pierwszemu celowi metodycznemu, zaś podrozdział 4.1. oraz 4.2. odpowiednio drugiemu celowi metodycznemu oraz trzeciemu i czwartemu. Realizacji celów empirycznych poświęcony był rozdział piąty. Natomiast do celu użytecznego odniesiono się w zakończeniu pracy.

Poszczególne rozdziały mają różną objętość, ale jest to uzasadnione szczegółowością i rozpiętością podejmowanych w nich badań i rozważań.

Moim zdaniem struktura i układ monografii jest poprawny.

f) Dobór metod i narzędzi badawczych

Teoretyczna część monografii została przygotowana w oparciu o przegląd krajowej i zagranicznej literatury dotyczącej zdolności absorpcyjnej i jej mikrofundamentów. W studiach literatury wykorzystano metody analizy tematycznej i porównawczej oraz analizy i krytyki piśmiennictwa. W monografii nie opisano metodyki badań literaturowych, nie uzasadniono podjęcia decyzji o wyborze rodzaju przeglądu literatury. Uważam to za niedociągnięcie w wymiarze metodycznym. I w takim kontekście może pojawić się pytanie, na ile uzyskane wyniki badań literaturowych stanowią gruntowne źródło zidentyfikowanych luk badawczych i czy koncepcyjny model badawczy wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju nowych technologii cyfrowych w stopniu wyczerpującym uwzględnia zidentyfikowane zmienne i zależności występujące pomiędzy nimi. Rozwianie tych wątpliwości wymagałoby podjęcia dalszych badań literaturowych. Można się jednak domyślić, że celem Autorki było podjęcie wysiłku kreatywnego myślenia i dążenie do zaproponowania dzieła twórczego w postaci autorskiego modelu zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju nowych technologii cyfrowych, koncepcyjnego modelu badawczego, czy wreszcie zaproponowania definicji pojęciowych i operacyjnych badanych zmiennych. Dlatego zastosowane metody badań literaturowych oceniam pozytywnie. Poczynione studia piśmiennictwa pozwoliły Autorce na pokazanie znajomości literatury przedmiotu oraz umiejętności analizowania i syntetyzowania wiedzy płynącej z literatury, co w konsekwencji doprowadziło do zrealizowania celów pracy zarówno w teoretycznym wymiarze poznawczym, jak i metodycznym. Przeprowadzone badania literaturowe pozwoliły też na zbudowanie teoretycznych podstaw przeprowadzenia dalszych badań empirycznych.

W części empirycznej Pani dr Monika Stelmaszczyk zastosowała podejście ilościowe. Do zgromadzenia danych wykorzystano metodę badań ankietowych z techniką wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego (CATI).

Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety, który został opracowany w procesie operacjonalizacji konstruktów uwzględnionych w modelu badawczym. Kwestionariusz ankiety został przedstawiony w załączniku 1 do pracy. Kwestionariusz ten składa się z czterech części. W drugiej i trzeciej części zastosowano siedmiostopniową skalę Likerta. W monografii nie

opisano struktury kwestionariusza ankiety. Nie przedstawiono rodzajów wykorzystanych pytań, nie uzasadniono zastosowanej kolejności pytań. Zidentyfikowanie, które części i pytania kwestionariusza odnoszą się do których zmiennych, wymaga od czytelnika dogłębnej analizy treści zawartych w podrozdziale 3.4., w którym przedstawiono operacjonalizację zmiennych badawczych, ze wzorem kwestionariusza zamieszczonym w załączniku 1. Uważam to za kolejne niedociągnięcie metodyczne.

Pani dr Monika Stelmaszczyk zastosowała proporcjonalny warstwowo-losowy sposób doboru respondentów. Dzięki temu próba badawcza była reprezentatywna i liczyła 334 podmioty gospodarcze z branży IT. Szczegółowy opis doboru próby badawczej został przedstawiony w podrozdziale 3.2. Zostało to zrobione rzetelnie.

Zgromadzony materiał empiryczny został poddany analizie statystycznej. Wykorzystano analizę opisową, analizę czynnikową (EFA, CFA) oraz modelowania równań strukturalnych (CB-SEM).

Zaproponowane w monografii skale pomiaru konstruktów modelu badawczego podlegały walidacji. Do oceny jednowymiarowości tych konstruktów wykorzystano analizę czynnikową (EFA), metodą największej wiarygodności z rotacją Oblimin. Zasadność wykonania analizy czynnikowej sprawdzono współczynnikiem KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) i testem sferyczności Bartletta. Sprawdzono także poziomy korelacji wskaźników pomiarowych. Do oceny spójności wewnętrznej skal wykorzystano współczynnik rzetelności kompozytowej oraz alfa-Cronbacha. Zweryfikowano również ryzyko wystąpienia błędu wspólnej metody. W tym celu wykonano test Harmana. Przeprowadzono również confirmacyjną analizę czynnikową (CFA), aby zapewnić dobre dopasowanie modelu pomiarowego. CFA przeprowadzono metodą największej wiarygodności. Test dopasowania modelu równań strukturalnych do danych empirycznych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki χ^2/df , RMSEA, CFI, SRMR. Do sprawdzenia trafności konwergentnej i dywergentnej skal pomiaru konstruktów wykorzystano metodę AVE i dodatkowo metodę HTMT do sprawdzenia trafności różnicowej. Walidację pomiaru konstruktów modelu badawczego wyczerpująco i przejrzysto opisano w podrozdziałach 4.1. i 4.2.

Badanie wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa przeprowadzono w oparciu o opracowane modele strukturalne. Tym samym dokonano weryfikacji postawionych hipotez badawczych.

Konstatując, dobór metod i narzędzi badawczych oceniam pozytywnie.

g) Wartość naukowa monografii i jej wkład w rozwój nauk o zarządzaniu i jakości

W rozdziale pierwszym monografii Pani dr Monika Stelmaszczyk podjęła rozważania o zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa. Za cenne poznawczo uważam zintegrowanie wiedzy na tematy:

- definiowania pojęcia zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa,
- składowych zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa,
- modeli zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa zaprezentowanych dotychczas w literaturze.

Autorka rozpoczyna dyskurs naukowy od podstaw wiedzy o zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa. Bazując na sześciu, najczęściej cytowanych sposobach definiowania tego pojęcia przeprowadza analizę krytyczną postrzegania tej zdolności. Dalej (podrozdział 1.2.) omawia i poddaje analizie krytycznej pięć modeli zdolności absorpcyjnej, tj. według 1) Cohena i Levinthala, 2) Lane'a, Koki i Pathank, 3) Song, Gnyawalego, Srivastavy i Asgari, 4) Zahry i George'a, 5) Zobel. Przeprowadzone dotychczas rozważania są inspiracją i podstawą twórczego

myślenia, w wyniku którego Habilitantka podejmuje udaną próbę nowego ujęcia teoretycznego zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa (rozdz. 1.3.). Efektem tego jest zaproponowanie autorskiego modelu zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej (sekcja 1.3.2.). Zaproponowanie tego modelu wzbogaca dotychczasową wiedzę. Cenna poznawczo jest grafika prezentująca ten model, uwypuklająca jego komponenty w postaci: 1) diagnostycznej zdolności absorpcyjnej, na którą składają się rozpoznanie potrzeb i skanowanie otoczenia, 2) analitycznej zdolności absorpcyjnej, złożonej z umiejętności nabycia, asymilacji i transformacji wiedzy, 3) implementacyjnej zdolności absorpcyjnej, składającej się z implementacji eksploatacyjnej, eksploracyjnej i kontekstowej. Rozdział pierwszy Autorka kończy konkluzją w postaci zaproponowania autorskiej definicji zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa (s. 51), przyjmując, że jest to zdolność diagnozowania, analizowania i implementacji wiedzy pochodzącej ze źródeł zewnętrznych. Rozdział pierwszy odzwierciedla proces logicznego i twórczego myślenia Pani dr Moniki Stelmaszczyk i stanowi nowatorskie podejście do problematyki zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa w kontekście rozwoju technologii cyfrowej.

W rozdziale drugim Habilitantka zajęła się problematyką dynamicznych zdolności menedżerskich. Rozważania swe osadziła w mikrofundamentach zdolności absorpcyjnej, na tle czterech kluczowych grup antecedencji zdolności absorpcyjnej, tj.: 1) wewnątrzorganizacyjnych, 2) międzyorganizacyjnych, 3) dotychczasowej wiedzy pokrewnej, 4) antecedencji menedżerskich. Przeprowadzając analizę krytyczną omawianych dotychczas w literaturze trzech kategorii mikrofundamentów zdolności absorpcyjnej, tj.: 1) zdolności kombinacyjnych, 2) poznania menedżerskiego i dominującej logiki zarządzania, 3) indywidualnego rozwoju wiedzy menedżerskiej i dzielenia się nią, słusznie zauważyła, że brakuje pełnego zrozumienia, jaka jest rola dynamicznych zdolności menedżerskich w budowaniu zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa (s. 56). Stwierdzenie tego faktu oraz twórcze myślenie bazujące na znajomości literatury przedmiotu doprowadziło Habilitantkę do zaproponowania autorskiego konstruktu teoretycznego obrazującego tematykę mikrofundamentów zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa, który został zaprezentowany na rysunku 2.1. (s. 56). W konstrukcie tym, oprócz opisywanych już wcześniej w literaturze mikrofundamentów zdolności absorpcyjnej [Arcidiacono i in. 2022, Volberda, Foss, Lyles 2010] Autorka uwzględniła dynamiczne zdolności menedżerskie i ukazała założenie o wpływie wyróżnionych mikrofundamentów na diagnostyczną, analityczną i implementacyjną zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa. Syntezę wiedzy w postaci zaproponowania tego konstruktu uważam za cenną poznawczo. Dr Monika Stelmaszczyk dalej, w podrozdziale 2.2. przeprowadziła dyskurs na temat dynamicznych zdolności menedżerskich, przyjmując, że są one „indywidualnymi zdolnościami, dzięki którym menedżerowie tworzą, integrują i modyfikują zasoby przedsiębiorstwa w celu kształtowania jego zdolności organizacyjnych.” (s. 57) i syntetyzując wiedzę przedstawiła rodzaje dynamicznych zdolności menedżerskich (rysunek 2.3., s. 65), tj.: 1) menedżerski kapitał społeczny, 2) menedżerski kapitał ludzki, 3) menedżerskie zdolności poznawcze. Kolejno przystąpiła do integracji wiedzy na ich temat, co doprowadziło do zaproponowania autorskiej definicji menedżerskiego kapitału społecznego (s. 75), menedżerskiego kapitału ludzkiego (s. 80), menedżerskich zdolności poznawczych (s. 87). Pogłębione studia literatury pozwoliły na postawienie trafnych hipotez badawczych (H1-H4, sekcje 2.3.1.-2.3.3.). Następnie Autorka przeprowadziła dyskurs na temat sposobu oddziaływania dynamicznych zdolności menedżerskich na diagnostyczną, analityczną i implementacyjną zdolność absorpcyjną (podrozdział 2.4.), który pozwolił na postawienie kolejnych hipotez badawczych (H4 i H5).

Uważam, że rozdziały pierwszy i drugi recenzowanej monografii wnoszą znaczny wkład w rozwój teorii nauk o zarządzaniu i jakości poprzez zaproponowanie modelu zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa, konstruktu myślowego mikrofundamentów zdolności absorpcyjnej oraz zidentyfikowanie luk badawczych inspirujących do podjęcia eksploracji empirycznej.

Metodyka badań empirycznych została zaprezentowana w rozdziale trzecim. Na początku tego rozdziału dr Monika Stelmaszczyk prezentuje przebieg postępowania badawczego (rysunek 3.1., s. 103). W sposób zintegrowany przedstawia zidentyfikowane wcześniej wiodące i szczegółowe hipotezy badawcze oraz prezentuje koncepcyjny model badawczy wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych (rysunek 3.2., s. 104). Model ten odzwierciedla zidentyfikowane podczas studiów literatury luki badawcze oraz przyjęte hipotezy. Stanowi on konkluzję przeprowadzonych badań literatury i analizy krytycznej piśmiennictwa oraz udowadnia umiejętność Habilitantki syntetyzowania wiedzy. Model ten jest cenny poznawczo, gdyż jego opracowanie determinowało empiryczną weryfikację zależności występujących pomiędzy komponentami dynamicznych zdolności menedżerskich a zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa. Uzyskane wyniki tej weryfikacji wniosły wiedzę o występowaniu tych zależności (H1, H3, H4), ich częściowym potwierdzeniu (H5) lub ich braku (H2), co nie było wcześniej dowiedzione empirycznie.

Kolejno Pani dr Monika Stelmaszczyk definiuje zakresy badań, syntetycznie przedstawia sposób gromadzenia danych. Autorka informuje również, że badania właściwe na reprezentatywnej próbie 334 przedsiębiorstw z branży IT były poprzedzone badaniem pilotażowym, które zostało przeprowadzone na 20 losowo dobranych respondentach, w celu przetestowania i oceny autorskiego narzędzia badawczego. Podrozdział 3.1. kończą informacje o wykorzystanych do walidacji narzędzia badawczego analizach oraz metody testowania hipotez. Szczegółowe informacje o zastosowanych metodach i narzędziach badawczych oraz ich ocenę przedstawiłam już wcześniej w recenzji.

Dobór próby badawczej i jej charakterystykę Habilitantka omówiła odpowiednio w podrozdziałach 3.2. i 3.3. Zrobiła to przejrzyście i wyczerpująco.

Za szczególnie cenny uważam podrozdział 3.4., w którym Pani dr Monika Stelmaszczyk, w następstwie dokonanej wcześniej konceptualizacji pojęć dynamicznych zdolności menedżerskich i zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa, przeszła do ich operacjonalizacji. Definiując określone wskaźniki Habilitantka zaproponowała pomiar zmiennych komponentów dynamicznych zdolności menedżerskich - tj. menedżerskiego kapitału społecznego, ludzkiego i menedżerskich zdolności poznawczych – oraz zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa - tj. diagnostycznej, analitycznej i implementacyjnej. Każdy wskaźnik pomiarowy został wyprowadzony z literatury. Opis opracowania tych wskaźników został przedstawiony czytelnie, wyczerpująco i rzetelnie.

Następnie zgodnie z metodyką prowadzenia badań Pani dr Monika Stelmaszczyk dokonała walidacji skal pomiaru oraz modeli pomiarowych zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa (podrozdział 4.1.). W tym celu została sprawdzona jednowymiarowość, rzetelność, trafność konwergentna i dywergentna skal pomiaru każdego konstruktów. Następnie w podrozdziale 4.2. przeprowadzono walidację skal pomiaru i modeli pomiaru dynamicznych zdolności menedżerskich. Zastosowane metody walidacji zostały omówione wcześniej w recenzji (punkt 3 f). W mojej opinii opis walidacji skal pomiaru, modeli pomiarowych zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa i modeli pomiaru dynamicznych zdolności menedżerskich jest wzorcowy.

Treści zawarte w rozdziale czwartym nie tylko spełniają wymagania warsztatowe stawiane pracom na poziomie monografii habilitacyjnej, lecz zaproponowane narzędzie badawcze, zwalidowane w badaniach empirycznych uważam za znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Rozdział piąty prezentuje uzyskane wyniki i wnioski z badań empirycznych dotyczących wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa.

Podrozdział 5.1. poświęcono zbadaniu wpływ menedżerskiego kapitału społecznego na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa. Rozpatrzono następujące modele strukturalne:

H1a: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a dwuczynnikową diagnostyczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipotezę H1a należy uznać za pozytywnie przetestowaną.

H1b: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a dwuczynnikową analityczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipotezę H1b należy uznać za pozytywnie przetestowaną.

H1c: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a trójczynnikową implementacyjną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipotezę H1c należy uznać za pozytywnie przetestowaną.

Prezentację wyników badań uzupełniono trafnymi wnioskami, które podsumowano w stwierdzeniu, że „menedżerski kapitał społeczny pełni funkcję mikrofundamentu zdolności absorpcyjnej badanych przedsiębiorstw.” (s. 174).

Podrozdział 5.2. poświęcono zbadaniu wpływ menedżerskiego kapitału ludzkiego na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa. Rozpatrzono następujące modele strukturalne:

H2a: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem ludzkim a dwuczynnikową diagnostyczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H2a powinna zostać odrzucona.

H2b: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem ludzkim a dwuczynnikową analityczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H2b powinna zostać odrzucona.

H2c: zależność pomiędzy menedżerskim kapitałem ludzkim a implementacyjną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H2c powinna zostać odrzucona.

Prezentację wyników badań uzupełniono trafnymi wnioskami, które podsumowano w stwierdzeniu, że „menedżerski kapitał ludzki (...) nie jest mikrofundamentem zdolności absorpcyjnej wiedzy badanych przedsiębiorstw.” (s. 180).

Podrozdział 5.3. poświęcono zbadaniu wpływu menedżerskich zdolności poznawczych na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa. Rozpatrzono następujące modele strukturalne:

H3a: zależność pomiędzy menedżerskimi zdolnościami poznawczymi a dwuczynnikową diagnostyczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H3a powinna zostać uznana za pozytywnie przetestowaną.

H3b: zależność pomiędzy menedżerskimi zdolnościami poznawczymi a analityczną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H3b powinna zostać uznana za pozytywnie przetestowaną.

H3c: zależność pomiędzy menedżerskimi zdolnościami poznawczymi a implementacyjną zdolnością absorpcyjną. Uzyskane wyniki wskazują, że hipoteza H3c powinna zostać uznana za pozytywnie przetestowaną.

Prezentację wyników badań uzupełniono trafnymi wnioskami, które podsumowano w stwierdzeniu, że „menedżerskie zdolności poznawcze są najsilniejszym mikrofundamentem zdolności absorpcyjnej badanych przedsiębiorstw.” (s. 184).

Podrozdział 5.4. poświęcono zbadaniu menedżerskich zdolności poznawczych jako mediatora w relacjach zachodzących pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a zdolnością absorpcyjną wynikającą z rozwoju technologii. Hipotezy H4a, H4b, H4c zostały pozytywnie przetestowane. Zatem wzbogacono dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości o wiedzę, że menedżerskie zdolności poznawcze są mediatorem zależności pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych.

Pozdrodział 5.5. skoncentrowano na zbadaniu współwystępowania mediacyjnej roli menedżerskich zdolności poznawczych oraz moderacyjnej roli kapitału ludzkiego, czyli na efekcie moderowanej mediacji. Otrzymane wyniki doprowadziły Habilitantkę do wniosku, że hipotezę H5 mówiącą o tym, że menedżerski kapitał ludzki moderuje efekt mediacyjny menedżerskich zdolności poznawczych należy uznać za częściowo potwierdzoną.

Bardzo pozytywnie oceniam zastosowane metody testowania hipotez badawczych, opis przeprowadzonych badań, prezentację wyników. Za trafne należy uznać też wnioski wyciągnięte z uzyskanych wyników badań. Uważam, że wiedza pozyskana w wyniku przeprowadzonych badań stanowi kolejny, znaczny krok wzbogacający naukę z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem, szczególnie w kontekście rozwoju technologii cyfrowych.

W monografii brakuje mi zwieńczenia w postaci tabeli syntetyzującej wyniki testowania hipotez i graficznego zaprezentowania modelu wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych, gdyż przeprowadzone testowanie hipotez pozwala na zaproponowanie modelu w miejsce koncepcyjnego modelu badawczego (s. 3.2.).

Oceniając empiryczną część monografii uważam, że Pani dr Monika Stelmaszczyk udowodniła swoją umiejętność prowadzenia samodzielnych, zaawansowanych badań empirycznych, a zaprezentowany przez nią warsztat badawczy można uznać za wzorcowy. Ta część monografii stanowi oryginalne, holistyczne opracowanie naukowe traktujące o zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich. Zidentyfikowane na podstawie studiów literatury hipotezy badawcze dotyczące wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa nie były dotychczas weryfikowane, dlatego uzyskane wyniki wypełniają występujące luki badawcze w naukach o zarządzaniu i jakości, co skłania mnie do wnioskowania, że monografia pt. *„Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich”* autorstwa Pani dr Moniki Stelmaszczyk wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Monografię wieńczy „Zakończenie”, w którym Autorka wskazała swój wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w wymiarach: teoretycznym, metodycznym i empirycznym. Wskazała też implikacje teoretyczne i menedżerskie, tym samym realizując cel użyteczny. W zakończeniu zwrócono również uwagę na ograniczenia i kierunki przyszłych badań.

Konkludując, w mojej opinii monografia pt. *„Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich”* autorstwa Pani dr Moniki Stelmaszczyk

spełnia wymagania ustawowe stawiane osiągnięciu naukowemu wynikające z art. 219 ust. 1 pkt. 2a Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.). Po zapoznaniu się z treściami w niej zawartymi stwierdzam, że oryginalność monografii przejawia się przede wszystkim w jej wymiarze metodycznym i empirycznym, a zintegrowana wiedza o zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich jest cenna poznawczo. Tym samym jest ona twórczym dziełem, który wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

4. Ocena aktywności naukowej dr Moniki Stelmaszczyk

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Zatem w dalszej części recenzji będę odnosić się do aktywności naukowej Pani dr Moniki Stelmaszczyk.

4.1. Aktywność naukowa realizowana we współpracy z ośrodkami międzynarodowymi

Pani dr Monika Stelmaszczyk w latach 2016-2019 współpracowała z Fulda University of Applied Sciences (Niemcy), a konkretnie z prof. dr Joanną Oźgą kierującą Zakładem Zarządzania Międzynarodowego. Współpraca związana była z przeprowadzeniem badań na temat dzielenia się wiedzą oraz zdolności absorpcyjnej międzynarodowych zespołów wirtualnych.

Efektom współpracy jest prezentacja przeprowadzonych wspólnie badań na czterech konferencjach międzynarodowych:

- 1) 11 th Colloquium on Organizational Change & Development, Webster University Vienna, Austria (2016),
- 2) 21 st Annual Interdisciplinary Conference on Entrepreneurship and Innovation in Wuppertal, University of Wuppertal, Germany (2017),
- 3) 12th International Scientific Conference of the College of Management and Quality Sciences of the Cracow University of Economics, Poland (2019),
- 4) EURAM 2018 - Research in Action - Accelerating Knowledge Creation in Management, Reykjavik University, Island (2018).

Na podkreślenie zasługuje fakt, że prezentacja wspólnego dorobku miała charakter systematyczny, tj. następowała co roku, co świadczy o ciągłości prowadzonych badań i umiejętności współpracy. Na wyróżnienie zasługuje udział w konferencji EURAM 2018, która jest cyklicznie organizowana przez European Academy of Management i jest uznawana w środowisku badaczy za prestiżową.

Wynikiem współpracy pomiędzy dr Moniką Stelmaszczyk a prof. dr Joanną Oźgą z Fulda University of Applied Sciences (Niemcy) są również dwie publikacje, tj. *The role of an intemal change agent in developing the relationship between knowledge sharing and performance in virtual teams*. E-Mentor, 5(67), 62-74 oraz *Absorptive capacity as an asset of virtual teams*. In J. Kopeć, B. Mikula (Ed.), *Knowledge - Economy - Society. Challenges for contemporary economies - global, regional, network and organizational perspective* (s. 195-202). TNOiK, Totuń. Trzeba przyznać, że artykuły te nie zostały opublikowane w renomowanych czasopismach. Jednak po zapoznaniu się z ich treścią stwierdzam, że artykuł opublikowany w czasopiśmie E-Mentor cechuje się dobrą jakością w teoretycznym wymiarze poznawczym

(poprawny przegląd literatury, zidentyfikowane luki badawcze), w zakresie empirycznym i metodycznym (zgodnie z wymaganiami metodycznymi zaplanowane i przeprowadzone badania empiryczne) i poszerza wiedzę o tym, jak ułatwić proces dzielenia się wiedzą w zespole, zwiększając w ten sposób jego wydajność. Natomiast w ww. podrozdziale monografii nie dostrzegam szczególnych walorów poznawczych. Udział Pani dr Moniki Stelmaszczyk we współautorstwie tych artykułów uważam za znaczny.

Pani dr Monika Stelmaszczyk współpracowała również z dr Denisa Abrudan z West University of Timisoara, Rumunia w przygotowaniu artykułu, który następnie został opublikowany w prestiżowym czasopiśmie *Decision* (Springer).

W mojej opinii aktywność naukowa Habilitantki realizowana we współpracy z ośrodkami międzynarodowymi spełnia wymagania Ustawowe w minimalnym stopniu.

4.2. Aktywność naukowa realizowana we współpracy z ośrodkami krajowymi

Pani Dr Monika Stelmaszczyk odbyła staże naukowe na Politechnice Warszawskiej oraz Politechnice Częstochowskiej.

Habilitantka w Zakładzie Rozwoju Strategicznego Organizacji na Politechnice Warszawskiej realizowała w 2022 r. staż krótkookresowy. Opiekunem naukowym tego stażu była dr hab. Agata Pierścieniak, prof. PW. Staż ten stanowił kontynuację aktywnej współpracy naukowej pomiędzy dr Moniką Stelmaszczyk a dr hab. Agatą Pierścieniak, prof. PW, której dowodem są trzy artykuły opublikowane w czasopismach międzynarodowych, tj. jeden artykuł w *Energies*, 2 artykuły w *European Research Studies Journal*. Udział dr Moniki Stelmaszczyk we współautorstwie tych artykułów uważam za znaczny. Natomiast bezpośrednim efektem tego stażu jest publikacja pt. *Managerial decisions and new product development in the circular economy model enterprise: Absorptive capacity and a mediating role of strategic orientation*, opublikowana w roku 2023 w czasopiśmie *Decision* (Springer). W przygotowaniu tego artykułu oprócz ww. Autorów uczestniczyła też dr Denisa Abrudan z West University of Timisoara, Rumunia. Artykuł ten spełnia wszystkie wymagania merytoryczne i warsztatowe stawiane publikacjom o międzynarodowym zasięgu. Habilitantka uczestniczyła także w roli współwykonawcy w realizacji Grantu Wydziałowego Politechniki Warszawskiej, pt. „Mądrość organizacyjna we współczesnej praktyce gospodarczej - aspekty teoretyczne i praktyczne” (numer rejestracyjny 4/2023 RND NoZiJ, finansowany z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego), którego kierownikiem była dr hab. Agata Pierścieniak, prof. PW. Dr Monika Stelmaszczyk nadal kontynuuje współpracę z Politechniką Warszawską realizując obecnie w roli współwykonawcy Grant Wydziałowy, pt. „Uwarunkowania rozwoju zarządzania strategicznego - ludzie, środowisko technologia” (numer rejestracyjny 5/2023 RND NoZiJ, finansowany z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego), którego kierownikiem jest prof. dr hab. Grażyna Gierszewska, co świadczy o współpracy nie tylko z dr hab. Agatą Pierścieniak, prof. PW, ale również z prof. dr hab. Grażyną Gierszewską i innymi wykonawcami grantu.

Pani dr Monika Stelmaszczyk odbyła również w 2021 r. czteromiesięczny staż naukowy na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Opiekunem naukowym tego stażu była dr hab. Izabela Krawczyk-Sokołowska, prof. PCz. Współpraca dotyczyła opracowania koncepcji kultury innowacji w instytucjach kultury oraz przeprowadzenia badań na temat *game changers* transformacji cyfrowej w muzeach. Efektami tego stażu jest opublikowanie w 2024 r. artykułu w czasopiśmie *Museum Management and Curatorship* (Routledge, Taylor &

Francis Group), którego współautorami są M. Stelmaszczyk, A. Pierscieniak, I. Krawczyk-Sokołowska (pt. Visitor orientation as a game changer for the digital transformation of museums). Udział Habilitantki w przygotowaniu tego artykułu jest znaczny, a poziom merytoryczny i warsztatowy spełnia również wymagania stawiane w renomowanych czasopismach i wydawnictwach. Rezultatami odbytego stażu w Politechnice Częstochowskiej są też: 1) współorganizacja X Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Zrównoważony rozwój w zarządzaniu i finansach. Nauka- Biznes - Samorząd”, która odbyła się 24.06.2021; 2) konsultacje z doktorantami w sprawie zastosowania narzędzi badawczych w przygotowywanych przez nich dysertacjach doktorskich. Aktywność badawczą i organizacyjną Habilitantki realizowaną w ramach współpracy z Politechniką Częstochowską oceniam pozytywnie.

Publikacje Pani dr Moniki Stelmaszczyk na przestrzeni lat potwierdzają Jej sukcesywny rozwój naukowy i wzrost umiejętności publikacyjnych na światowym poziomie.

Habilitantka prowadzi również pracę naukową na rodzimej uczelni, a więc na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Za szczególne osiągnięcia naukowe Pani dr Monika Stelmaszczyk otrzymała liczne nagrody i wyróżnienia, w tym m. in. Nagroda indywidualna I stopnia Rektora UJK w Kielcach za wyróżniające osiągnięcia naukowe w roku akademickim 20019/2020.

Stwierdzam zatem, że dr Monika Stelmaszczyk wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym w minimalnym stopniu współpracuje również z zagranicznymi instytucjami badawczymi.

4.3. Pozostała aktywność naukowa Pani dr Moniki Stelmaszczyk

Habilitantka jest autorką jednej monografii naukowej w języku polskim. Poza tym dotychczas opublikowała:

- 1) Oryginalne pełnotekstowe prace naukowe: a) w czasopismach z Impact Factor 3 publikacje, b) w czasopismach bez Impact Factor 30 artykułów,
- 2) Rozdziały w wydawnictwach zwartych: w języku obcym 2, w języku polskim 8.

Reasumując stwierdza się, że w przypadku Pani dr Moniki Stelmaszczyk:

- 1) łączna liczba publikacji wynosi 44,
- 2) łączna punktacja Impact Factor wynosi 6.852
- 3) łączna punktacja MNiSW wynosi 1207
- 4) liczba cytowań (Web of Science Core Collection) wynosi: a) sumaryczna liczba cytowań: 19, b) liczba cytowań bez autocytowań: 17, c) indeks Hirscha: 2. W bazie Scopus wyniki przedstawiają się podobnie.

Przedstawione powyżej dane skłaniają mnie do oceny, że pod względem ilościowym dorobek naukowy dr Moniki Stelmaszczyk jest satysfakcjonujący. Jego wartość merytoryczna ewolucyjnie jest coraz większa, a warsztat metodyczny coraz lepszy. Zwieńczeniem wielu lat rozwoju naukowego jest monografia autorstwa Pani dr Moniki Stelmaszczyk pt. *„Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich”*, która stanowi ukoronowanie Jej dotychczasowej pracy naukowej i jest dziełem wnoszącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

4.4. Pozostała aktywność Pani dr Moniki Stelmaszczyk

Dr Monika Stelmaszczyk w autoreferacie przedstawiła wykaz pozostałych osiągnięć naukowych (autoreferat s. 110-122). W mojej opinii osiągnięcia te świadczą o dużej aktywności Habilitantki w pracy naukowej. Niestety w obliczu obowiązujących uregulowań prawnych nie są one przeze mnie brane pod uwagę przy ostatecznej ocenie.

5. Konkluzja

Przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe – dzieło opublikowane w całości pt. *Zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa w relacji do dynamicznych zdolności menedżerskich*, autorstwa Pani dr Moniki Stelmaszczyk w mojej opinii wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu. Przejawia się on w następujących wymiarach:

- 1) na teoretycznej płaszczyźnie poznawczej:
 - a) zintegrowanie wiedzy na tematy:
 - definiowania pojęcia zdolność absorpcyjna przedsiębiorstwa,
 - składowych zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa,
 - modeli zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa zaprezentowanych dotychczas w literaturze,
 - rodzajów dynamicznych zdolności menedżerskich,
 - b) zaproponowanie autorskiej definicji zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej,
 - c) zaproponowanie autorskiego modelu zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej,
 - d) zaproponowanie autorskiej definicji menedżerskiego kapitału społecznego, ludzkiego i menedżerskich zdolności poznawczych,
 - e) opracowanie koncepcyjnego modelu badawczego wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych
 - f) wzbogacenie wiedzy o tym, że menedżerski kapitał społeczny i menedżerskie zdolności poznawcze są mikrofundamentami zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej, zaś menedżerki kapitał ludzki nie jest mikrofundamentem tej zdolności,
 - g) wzbogacenie wiedzy o tym, że menedżerskie zdolności poznawcze są mediatorem zależności pomiędzy menedżerskim kapitałem społecznym a zdolnością absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych, natomiast menedżerski kapitał ludzki tylko częściowo moderuje efekt mediacyjny menedżerskich zdolności poznawczych,
- 2) na płaszczyźnie metodycznej:
 - a) opracowanie metodyki badania wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych,
 - b) operacjonalizacja komponentów dynamicznych zdolności menedżerskich oraz zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowych,
 - c) opracowanie autorskiego narzędzia badawczego służącego do pomiaru zdolności absorpcyjnych przedsiębiorstwa wynikających z rozwoju technologii cyfrowej i dynamicznych zdolności menedżerskich,

Wydział Zarządzania

- 3) na płaszczyźnie empirycznej:
- a) weryfikacja wpływu dynamicznych zdolności menedżerskich na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych,
 - b) weryfikacja mediacyjnej roli menedżerskich zdolności poznawczych w odniesieniu do wpływu menedżerskiego kapitału społecznego na zdolność absorpcyjną przedsiębiorstwa wynikającą z rozwoju technologii cyfrowych,
 - c) weryfikacja efektu mediacyjnego moderowanego przez menedżerski kapitał ludzki,
- 4) na płaszczyźnie utylitarnej:
- a) sformułowanie rekomendacji dla najwyższej kadry kierowniczej w zakresie kształtowania zdolności absorpcyjnej przedsiębiorstwa wynikającej z rozwoju technologii cyfrowej.

Aktywność naukowa Pani dr Moniki Stelmaszczyk we współpracy z krajowymi ośrodkami naukowymi w mojej opinii w stopniu wystarczającym spełnia warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), natomiast we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w stopniu minimalnym.

W związku z powyższym **wyrażam pozytywną opinię w sprawie nadania Pani dr Monice Stelmaszczyk stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.**

Wrocław 03.10.2024 r.

Signed by / Podpisano
przez:

Estera Piwoni-
Krzyszowska
Uniwersytet Ekonomiczny
we Wrocławiu

Date / Data: 2024-10-03
20:21